

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Qui morbo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

ADDITIO.

ALEX. C. Intellige hoc verum nisi aliter consuetudo se haberet secundum Bar. in l. prima infra de auro coronario. Quid in doctozibus. an excusentur ab oneribus. vide Bart. in l. humilioribus. de suscep. z arca. Barto. z ibi dicit in l. iij. de mulieribus. z in quo loco. Item in verbo. bene addidit. dicit ter. in e. nemo de penis. in vj. quod diligenti studio potest quis proficere quod in ius ventute omisit. z ideo Accursus gloss. nofter quando incipit studere erat etatis xxvij. anno. z tantum floruit. vt not. gl. in aut.

LEX II.

Am filios. Lex ista idem dicit quod preces tes liberantur a personalibus muneribus. non autem a patrimonialibus. Istud vltimum non est in precedenti. hic non sunt alia.

ADDITIO.

ALEX. C. Et gloss. hic dicit de patre. z filio. vide Bald. in l. i. in fi. de impu. z alij subfit.

LEX III.

Manifesti. Maiores quinquaginta quinquaginta annis excusantur a muneribus personalibus. non patrimonialibus. h. d.

Qui morbo. Rubr. L.

LEX I.

Sea cecitate. Orbatus utroque oculo personalibus. secus si vno tantum. h. d. Not. gloss. post tam super hac lege. quia hoc est verum in muneribus personalibus. que opus corporis est. vt requirunt secus consilij. hoc dicit.

LEX II.

Am auriculari. Alias articularis. Debilitas propter morbum habet excusationem. h. d. Quero quid sit morbus articularis. Glo. responderet bene. non intelligas de morbo propter quem aliquantulum debilitetur auditus. quia tunc non haberet excusationem. vt l. i. ff. de leg. tut. Sed intelligas de tali morbo auriculari propter quem totum corpus debilitatur.

ADDITIO.

ANGEL. C. In ter. ibi debilitatur. Not. qz tunc dicitur quis debilitatus quando aliquis sensus perditur. z facit ad questionem statuti patientis pro membro debilitato. de quo dixi in l. na rionum. s. de decu. ALEX. C. De hoc in iij. c. de censibus. z con siluit do. Angel. vt refert. Lud. in not. litera c. no. vj.

LEX III.

Podagre. Circa istos podagros sic distingue. quia aut querit vtrum habeat excusationem tempore quo illa podagra grauantur ita quod ambulare non possunt. Et dic quod sic. vt hic in fi. ibi vocari non patietur. Aut queris vtrum habeat vacationem simpliciter. z ommi tempore. quia podager. z tunc si quidem propter illam infirmitatem tantum debilitatus est quod ambulare non potest. z suis rebus non posset superesse. z habebit immunitatem. vt s. l. proxim. z hac l. ij. responso. z ff. de vaca. mune. l. penul. in princip. Aut non est ita debilitatus. sed quandoque veperat. quandoqz non. z tunc non haberet excusationem. vt hic in princip. z s. de decur. l. iij.

LEX IIII.

Asus. Infirmitas patris non liberat filium a muneribus personalibus. h. d.

De his qui numero liberorum. vel paupertate excusationem meruerunt. Rubr. LI.

LEX I.

Numerus. Ita lex cum sequitur. sunt clare. quas leges proficere. z distinguere. vt in gloss.

LEX IIII.

Am facultates. Diuitie filiorum non operant patrem. h. d. z lex sequens dicit hoc. Sicut pater. ita z mater excusatur propter numerum liberorum. hoc dicit. Hic non sunt alia.

LEX VI.

Os qui. Numerus liberorum excusat patrem non filium si sufficiens reperitur. Hic propter paupertatem a muneribus excusatur. h. d.

De professoribus & medicis. Rubr. LII.

LEX I.

Am te. Medicus donec sit in exercitu habet immunitatem a muneribus personalibus non poss. nisi alio privilegio. vel alia causa excusetur. h. d.

LEX II.

Rammaticos. Doctor qui non legit vel reprobatur. h. d. in summa. z facit ad l. ff. de excu. tuto. l. sed z reprobatur. Ho hanc. contra insufficientes doct. vt possunt reprobari. non obstantes qz receperint insignia doctoratus.

ADDITIOES.

Sed z reprobatur. Et ibi vide Rico. de Rea. qui refert quod episcopus Capuanus faciebat examinari reuertentes ex studio doctozes. z si erant insufficientes lacerabat eis privilegium. De de gloss. in e. veniam. xxxv. q. ij. que dicit quod si apparet electum ad salum ruinorem presentantium eum doctum. no esse doctum. debet cassari electio. Facit quod not. Jo. And. in addit. ad Spec. in rub. de preben. vbi ponit de vasallo qui putatur robustus z non erat. quia potest feudo priuari. Item facit etiam quod not. Joan. And. in addit. Spec. in rub. de iure patr. super ru. vbi singulariter tractat quod episcopus qui ordinauit aliquem ad sacerdotium. potest eum repellere propter insufficientiam ab ecclesia curata non solum a depra. sed etiam ad ipsam. etiam si bis promouisset eum ad curam per rationes de quibus per eum que fuerunt Old. licet ipse non dicat consi. x. c. ij.

ALEX. C. Adde quod semel reprobatus non potest postea iterum doctozari. secundum Bald. in l. iij. in fin. per illum terr. s. de lib. z eorum lib. Not. contra doctozes legentes ad non par. z contra doctozes indoctos. z ideo dicit gloss. in cap. cum beatissimo. xxij. quest. j. quod monet scholares audire optimum magistrum. Et adde ad hoc glo. in l. nulli. de decur. que dicit quod indoctus non potest facere alium doctorem. z Bald. ibi etiam contra doctozes indoctos. z adde de ter. in l. j. z ibi Bar. de studio lib. artium. facit Bald. in c. j. in princip. quo tempore miles. vbi dicit quod indocti incumbunt cat hedram. non insident. z l. m. l. mune. z ibi Angel. de acqui. pos. s. Bal. in l. j. quiz aduer. quos. vbi dicit in defecto bello buono lo tristo sede a banca. facit in cap. multi sacer dotes. xij. dist. in vers. qui male sedent. Angel. in l. j. s. initium. vers. puerinam. ff. de post. vbi dicit quod indocti debent dici legum dolores. z Ange. in l. eum que temere de iud. vbi dicit Bart. in l. j. de ann. etui. qui nescit legere. dato quod habeat scholares non debet habere salarium. vbi glo. dicit quod scholaris doctus preferendus est docto r. ignorant. gl. in clea. in vers. honore de magistra. quod assumens gradum doctoratus indigne peccat mortaliter ad quod cap. si laicus. xxxvij. dist. p. do. s. l. sig. de iuris in semper. s. in. dixit. quod indoctus potest excoli de collegio illius artis. z domi. Domini. in ca. que de episcopia. xxxvij. dist. in. vbi dicit quod carens libris oppotunitis non mretur doctor dici.

LEX V.

Scintra. Non sufficit esse de collegio medicorum. nisi specialiter immunitas sit concessa.

LEX VI.

Doctozes non possunt capi personaliter. nec aliquo modo vexari. Ho. hanc l. quod doc. legum z aliarum scientiarum habent immunitatem etiam a muneribus patrimoniorum. z sic non potest de iure eis imponi collecta. Item not. quod non possunt capi personaliter vel ducti ad curiam. vel aliquo modo vexari. z sic familia non debet ipsos doctozes feruari de armis.

ADDITIOES.

Collecta. Adde Fran. de Albe. in suo consi. incip. in d. vel non d. ne amen punctus talis est magister Lecchini. zc. C. Terari. Adde quod nec torqueri. vt per l. yn. in l. milites. C. de questia. nisi prius degradetur. vt est text. in l. fi. s. de mal. z ma the. ibi dignitate exutus adde quod non. in apost. ad istum. l. i. in. ff. in ver. potest. j. de decur. l. ij. vbi ponit consuetudinem in contrarium non valere per text. sing. in l. omnes iudices. vbi dicit in apost. ad istum. s. de decur. isto lib.

Armia